

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(14)
สารบัญภาพประกอบ.....	(15)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.3 คำถามการวิจัย.....	8
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	8
1.5 นิยามศัพท์.....	9
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2. แนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 แนวคิดเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น.....	13
2.2 แนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะทางการเมือง.....	26
2.3 แนวคิดเรื่องชุมชนเสมือน.....	33
2.4 แนวคิดเรื่องกระบวนการโลกาภิวัตน์.....	39
2.5 แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการอินเทอร์เน็ต.....	48
2.6 แนวคิดเรื่องการทำกับดักตนเองบนอินเทอร์เน็ต.....	56

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	68
3.1 วิธีการวิจัย	68
3.2 แหล่งข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล.....	68
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจภาคสนาม.....	69
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์.....	74
3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
4. ลักษณะและรูปแบบของการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต	77
4.1 ประวัติความเป็นมาของอินเทอร์เน็ต.....	78
4.1.1 ที่มาของอินเทอร์เน็ต.....	78
4.1.2 ความเป็นมาของอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย	81
4.1.3 ระบบการทำงานของอินเทอร์เน็ต	84
4.1.4 วิธีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต.....	88
4.1.5 รูปแบบการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต.....	91
4.1.6 ประเภทของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต.....	95
4.2 ลักษณะของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต.....	110
4.2.1 ความหมายของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต	102
4.2.2 ลักษณะของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตในบริบทของ สังคมไทย	106
4.2.2.1 เนื้อหาที่ผิดกฎหมายบนอินเทอร์เน็ต.....	108
4.2.2.2 เนื้อหาที่มีข้อขัดแย้งกฎหมายบนอินเทอร์เน็ต.....	109
4.2.2.3 เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต.....	109
4.2.2 ประเภทของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต.....	111
4.2.2.1 การเผยแพร่ภาพลามกบนอินเทอร์เน็ต.....	112
4.2.2.2 การแสดงความคิดเห็นรุนแรงบนอินเทอร์เน็ต.....	119

4.2.2.3	การหมิ่นประมาทบนอินเทอร์เน็ต	128
4.3	ผลกระทบของการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต	
	ต่อสังคมไทย	134
4.2.1	แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบของอินเทอร์เน็ต	135
4.2.2	ผลกระทบของการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต	
	ต่อสังคม-วัฒนธรรม	139
4.2.3	ผลกระทบของการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต	
	ต่อเด็กและเยาวชน	144
5.	พื้นที่สาธารณะและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นบนอินเทอร์เน็ต.....	150
5.1	พื้นที่สาธารณะและอินเทอร์เน็ต	151
5.1.1	บทบาทของสื่อต่อพื้นที่สาธารณะ.....	151
5.1.2	คุณลักษณะของอินเทอร์เน็ตและความเป็นพื้นที่สาธารณะ	157
5.1.2.1	การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต	158
5.1.2.2	การใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นบนอินเทอร์เน็ต ..	172
5.1.2.3	รูปแบบของการสนทนาบนอินเทอร์เน็ต	175
5.1.2.4	การวิพากษ์โต้แย้งความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลบน	
	อินเทอร์เน็ต.....	180
5.2	การจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นบนอินเทอร์เน็ต	185
5.2.1	แนวทางในการควบคุมการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	
	บนอินเทอร์เน็ต.....	185
5.2.2	การควบคุมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของต่างประเทศ	187
5.2.3	การควบคุมเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประเทศไทย	197
6.	กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตและ	
	หลักเกณฑ์การกำหนดความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตของต่างประเทศ....	199
6.1	มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม	
	บนอินเทอร์เน็ต.....	200

6.1.1	กฎหมายควบคุมภาพลามกบนอินเทอร์เน็ต	200
6.1.1.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	200
6.1.1.2	ประเทศอังกฤษ.....	205
6.1.1.3	ประเทศออสเตรเลีย	209
6.1.2	กฎหมายควบคุมการหมิ่นประมาทบนอินเทอร์เน็ต	214
6.1.2.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	214
6.1.2.2	ประเทศอังกฤษ.....	218
6.1.2.3	ประเทศออสเตรเลีย	221
6.1.3	กฎหมายการควบคุมแสดงความคิดเห็นรุนแรงบนอินเทอร์เน็ต.....	226
6.1.3.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	226
6.1.3.2	ประเทศอังกฤษ.....	231
6.1.3.3	ประเทศออสเตรเลีย	233
6.2	หลักเกณฑ์การกำหนดความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต	235
6.2.1	การกำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ของประเทศไทย.....	236
6.2.2	การกำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ของประเทศไทย.....	242
6.2.3	การกำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ของประเทศไทย.....	249
6.2.4	การกำหนดหลักเกณฑ์ความรับผิดของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ของประเทศไทย.....	252
7.	การกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต.....	260
7.1	กระบวนทัศน์ในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต.....	261
7.1.1	กระบวนทัศน์ทางกฎหมายในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม บนอินเทอร์เน็ต	261
7.1.2	การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบน อินเทอร์เน็ต	264
7.1.3	กระบวนทัศน์ในการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต.....	267

7.2	กลไกในการกำกับดูแลตนเองบนอินเทอร์เน็ต.....	273
7.2.1	การสร้างกฎ กติกา มารยาท.....	273
7.2.1.1	เป้าหมายของการสร้างกฎ กติกา มารยาท.....	273
7.2.1.2	ประเภทของกฎ กติกา มารยาท	274
7.2.2	การใช้ระบบการกลั่นกรองและการจัดประเภทเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต	279
7.2.2.1	เป้าหมายของระบบการกลั่นกรองและการจัดประเภทเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต.....	279
7.2.2.2	กระบวนการทำงานของระบบการกลั่นกรองและการจัดประเภทเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต	281
7.2.3	การสร้างสายด่วนอินเทอร์เน็ต.....	288
7.2.3.1	เป้าหมายของการสร้างสายด่วนอินเทอร์เน็ต.....	288
7.2.3.2	กระบวนการทำงานของสายด่วนอินเทอร์เน็ต.....	291
7.2.4	การรู้เท่าทันสื่อบนอินเทอร์เน็ต	298
7.3	การกำกับดูแลตนเองโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	300
7.3.1	การกำกับดูแลตนเองและการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	301
7.3.2	การสร้างจริยธรรมอินเทอร์เน็ตในชุมชนเสมือน.....	306
8.	ปัญหาการกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย.....	311
8.1	มาตรการกำกับดูแลการเผยแพร่เนื้อหาที่ผิดกฎหมายบนอินเทอร์เน็ต	312
8.1.1	มาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ผิดกฎหมายบนอินเทอร์เน็ต	312
8.1.1.1	ประมวลกฎหมายอาญา	312
8.1.1.2	กฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	313
8.1.1.3	กฎหมายเกี่ยวกับการเผยแพร่เนื้อหาที่ผิดกฎหมายบนอินเทอร์เน็ตฉบับอื่น ๆ	316
8.1.2	มาตรการกำกับดูแลเนื้อหาที่ผิดกฎหมายบนอินเทอร์เน็ตของภาครัฐที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ.....	320
8.1.2.1	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	320

8.1.2.2	ศูนย์ข้อมูลสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	328
8.1.2.3	สำนักคดีเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม.....	329
8.2	มาตรการกำกับดูแลการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต.....	331
8.2.1	การกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของ ภาคประชาสังคม.....	332
8.2.1.1	การกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตใน โรงเรียน.....	332
8.2.1.2	การกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตใน มหาวิทยาลัย.....	340
8.2.2	การกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของ ภาคอุตสาหกรรม.....	343
8.2.2.1	การกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ทางสมาคมผู้ดูแลเว็บไทย.....	345
8.2.2.2	การกำกับดูแลเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ต ผ่านทางเว็บไซต์.....	353
8.3	การอภิปรายสรุปผลการศึกษาเรื่อง มาตรการการจัดการการเผยแพร่ เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของประเทศไทย.....	360
8.3.1	ลักษณะและรูปแบบของการเผยแพร่เนื้อหาที่ไม่เหมาะสม บนอินเทอร์เน็ต.....	361
8.3.2	ผลกระทบของเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตต่อสังคมไทย.....	364
8.3.3	เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอินเทอร์เน็ตประเทศไทย.....	366
8.3.4	แนวโน้มและความเป็นไปได้ของมาตรการการจัดการการเผยแพร่ เนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตของต่างประเทศ.....	368
9.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	372
9.1	บทสรุป.....	372
9.2	ข้อเสนอแนะ.....	378

ภาคผนวก

ก. ตัวอย่างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์.....	388
ข. รายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	390
ค. ผลการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง.....	392
ง. รายชื่อกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม.....	417
จ. ตารางสรุปผลการสำรวจข้อมูลแบบสอบถาม.....	418
บรรณานุกรม.....	436
ประวัติการศึกษา.....	455